

ЕФЕКТИВНОСТА НА УЧЕЊЕТО ОД ДАЛЕЧИНА

**Наставата и учењето од далечина
кај високообразовните институции
пред и во текот на ковид-19**

Скопје, 2021

Автори:

проф. д-р Изет Зеќири,
дописен член и секретар на Претседателството на Македонската академија на науките
и уметностите, редовен професор на Факултетот за бизнис и економија при ЈИЕУ

проф. д-р Брикенд Азири,
вонреден професор на Економскиот факултет при Универзитетот во Тетово

проф. д-р Јетон Мазлами,
вонреден професор на Факултетот за бизнис и економија при ЈИЕУ

акад. Љупчо Коцарев,
претседател на Македонската академија на науките и уметностите, редовен професор
на Електротехничкиот факултет и на Факултетот за информатички науки
и компјутерско инженерство при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Уредник:

акад. Живко Попов

Издавач:

Македонска академија на науките и уметностите

CIP – Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека „Св. Климент Охридски“, Скопје

378.018.43:[616.98:578(497.7)(047)

ЕФЕКТИВНОСТА на учењето од далечина : наставата и учењето од далечина кај
високообразовните институции пред и во текот на ковид-19 / Изет Зеќири ... и др. - [Скопје] :
Македонска академија на науките и уметностите, 2021. - [192] стр. : табели,
граф. прикази ; 25 см

Фусноти кон текстот. - За авторите: стр. [3-5]. - Други автори: Брикенд Азири,
Јетон Мазлами, Љупчо Коцарев. - Библиографија: стр. [185-189]

ISBN 978-608-203-315-0

1. Зеќири, Изет [автор] Азири, Брикенд 2. [автор] 3. Мазлами, Јетон [автор]
4 Коцарев, Љупчо [автор].

а) Далечинско образование -- Високо образование -- Ковид-19 -- Пандемија -- Македонија --
Истражувања

COBISS.MK-ID 53036805

Авторските права се заштитени со закон. Недозволено репродуцирање на оваа публикација
е забрането согласно со законските прописи.

Содржина

1. Предизвици во одвивањето на наставниот процес во современиот свет	17
2. Предавање и учење во високото образование	26
2.1. Универзитетот како креатор на услови за развој на предавањата и на учењето	28
2.2. Улогата на професорот во поттикнувањето на учењето	31
2.3. Студентот како централен елемент во системот на високото образование	33
2.3.1. Теории за учењето	33
2.3.2. Процесот на учење	37
3. Предавање и учење од далечина	40
3.1. Природата на предавањето и на учењето од далечина	40
3.1.1. Историски развој на учењето од далечина	47
3.1.2. Карактеристики на учењето од дистанција	52
3.1.3. Предности и недостатоци на учењето од далечина	63
3.1.4. Синхронизирано наспроти несинхронизирано учење од далечина	64
3.1.5. Можности и предизвици за учењето од далечина	64
3.2. Теории за образованието од далечина	67
3.2.1. Теорија на независно учење	67
3.2.2. Теорија на трансакциска дистанција	70
3.2.3. Теорија на индустријализација на учењето	72
3.3. Улогата на технологијата во одвивањето на образовниот процес	76
3.3.1. Користењето на мобилните телефони во наставата од далечина	80
3.4. Платформи и апликации за настава и учење од далечина	81
3.4.1. Веб 2.0 (Web 2.0)	87
3.5. Софтверски пакети за организирање виртуелни предавални	90
3.6. Користење на платформите и апликациите за поддршка на предавањата и на учењето од далечина, за оценување на стекнатите знаења на студентите	91
4. Образовниот систем во Република Северна Македонија	93
4.1. Тековна состојба на високообразовните институции во Република Северна Македонија	93

4.2. Трендот на запишување студенти	97
4.3. Запишување на студенти во високото образование по универзитети	102
4.3.1. Запишани студенти на државните и на приватните универзитети	106
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје	109
Универзитетот „Св. Климент Охридски“ – Битола	111
Државен универзитет во Тетово	113
Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип	113
Универзитетот „Мајка Тереза“	116
4.4. Важноста и улогата на стручното и на високото образование	122
4.5. Финансирање на високото образование во Република Северна Македонија – компаративна анализа со избрани земји од Регионот и од ЕУ	125
5. Наставата и учењето од далечина во високото образование во Република Северна Македонија за време на пандемијата од ковид-19	136
5.1. Општ опис	136
5.1.1. Информации за опфатени испитаници и универзитети	137
5.2. Учењето од далечина во Република Северна Македонија пред пандемијата предизвикана од ковид-19	141
5.3. Предавањата од далечина во високото образование во Република Северна Македонија во екот на пандемијата од ковид-19	145
5.4. Оценување на процесот на предавање и учење од далечина на универзитетите во РСМ, за време на пандемијата предизвикана од ковид-19	151
5.5. Оцена на знаењата во високото образование во Република Северна Македонија во екот на пандемијата од ковид-19	168
Заклучни согледувања	177
Библиографија	181
Otto Peters. (1983). <i>Distance education and industrial production: a comparative interpretation in outline</i> , David Seward (Ed.), Desmond Keegan (Ed.), Börje Holmberg (Ed.): <i>Distance education: International perspectives</i> , Routledge	181